

صند و تچہ آموزش (خلاصہ درس بیستم) ۲۰

درس بیستم - پایہ ہفتم (امپراطوری های ایران باستان چگونه کشور و اداره می کردند) نام دبیره: ابیه الحسنی

حکومت ایران باستان
(چند مورد از ویژگی های حکومت
دوران باستان)

- ۱- شیوہ حکومتی ← پادشاهی بود.
- ۲- پادشاهان در حضور بزرگان کشور، تاج گذاری می کردند.
- ۳- حکومت موروثی بود یعنی از پدر به پسر به ارث میرسید.
- ۴- شاه قدرت مطلق داشت و همه باید از او فرمان می بردند.
- ۵- گاهی پسر جانشینی شاه، اختلافاتی بوجود می آمد و حتی منجر به کشتن او (جنگ و کشتن) می گردید.
- ۶- شاهان ایران خود را پسر گزیده آسمان و نماینده اهورامزدا (اهورا یعنی آفریننده و مزدا یعنی دانا و آگاه) می دانستند.
- ۷- اگر شاه از مسیر قانونی عدالت منحرف می شد، حمایت اهورایی از او گرفته می شد.
- ۸- شاهان ایران باستان امور اداری ← نظامی ← مذهب و فرمانروایی داشتند.
- ۹- قوانین ← به فرمان پادشاهان که در سراسر کشور اجرامی شد و هیچ کس نباید از آنها سرپیچی می کرد، قانون می گفتند.
- ۱۰- مهرهای مخصوص پادشاه ← روی فرمان ها (۱) و روی نامه ها زده می شد.

علت بوجود آمدن شغل ها و مقام های مختلف در ایران باستان ← چون حکومت های ایران باستان قلمرو و وسعت زیادی داشتند و برای اداره امور مختلف کشور، شغل ها و مقام ها مختلفی بوجود آمده بود.

اینکه در آمد های کشور چگونه خرج بشود، بستگی به نظر شاهان داشت.

مخارج سنگین دربار، ایران باستان ← از گرفتن مالیات، از مردم تأمین می شد. نخستین کسانی که تقسیم سرزمین به بخش های مختلف را، ابداع کردند ← ایرانیان بودند.

داریوش ← برای اداره بهتر کشور ← کشور را به ۱۲ قسمت کرد ← که هر قسمت ← ایالت (استان) می گفتند.

داریوش برای هر ایالت یک شهر یا انتخاب می کردند که معمولاً از مقام ها حکومتی ← اعضای خانواده شاه بود.

هر ۲۳ قسمت از کشور ← از مرکز فرماندهی یا پایتخت دستور می گرفت و وظیفه داشت همه کارها را طبق نظر شاه انجام دهد و مردم حق ابراز نظر و مخالفت در کارهای کشورنداشتند و هر چه شاه می گفت اجرامی کرده.

پادشاهان ایران باستان شهری را به عنوان پایتخت انتخاب می کردند ← که بزرگتر و پرجمعیت تر بودند.

پایتخت حکومت ها در ایران باستان	
حکومت ها	پایتخت ها
مادها	همدان (هگمتانه)
هخامنشیان	۱- شوش ← پایتخت زمستانی
	۲- همدان ← پایتخت تابستانی
	۳- تخت جمشید ← پایتخت
اشکانیان	۱- مدد و راز (دامغان) ۲- تیسفون
ساسانیان	۱- گور (فیروز آباد) ۲- تیسفون

مهم ←

- علت آنکه حکومت های ایران باستان سپاه نیروی نظامی بزرگی را بوجود آورده بودند؛
چون سرزمین ایران باستان به دلیل داشتن موقعیت مهم جغرافیایی همواره از شرق و
غرب در معرض حملات دشمنان بود، از سمت غرب به دولت های یونان و روم به قلمرو
حمله می کردند و از سمت مشرق، اقوام پیا پیانگردد هم به ایران هجوم می آوردند تا از مرزهای
ایران دفاع کنند.

- ایجاد نیروی نظام حکومت های ایران باستان به ۱) نیروی پیاده نظام ۲) نیروی سواره نظام
امروزه به دلیل آنکه مردم مسلمان و آزادی خواه هستند، زیرا با ظلم نمی روند و از سوی کشور های مستکبر و زور
گور در تحریم و تهدید واقع می شوند.

- ابتکارات ایرانیان باستان ۱) در زمینه تشکیل سپاه ۲) در زمینه فنون نظامی بودند
- ابتکارات ایرانیان برای اولین بار در ایران استفاده می شد و بعد ها سایر کشورها، آنها را
از ایرانیان یاد گرفتند مانند تشکیل سپاه دائمی - آرایش داس دار - گردونه چرخدار
توفیقات برخی فعالیت های درس ۲۰.

- تفاوت لباس و تجهیزات سپاه سواره نظام و پیاده نظام:
سپاه پیاده نظام از پیر، کلاه مسطح و سلاح های سنگین تری می توانستند استفاده کنند ولی سپاه
سواره نظام از نقاب و زره سبک استفاده می کردند و از سلاح های سبک تری مانند شمشیر و نیزه
استفاده می کردند و با توجه به نوع لباسی که پرتن داشتند می توانستند اسلحه سنگین تری حمل کنند
- جنگ یاهولیات پارتیزانی:

به جنگ های نامنظم که معیار و قواعدی نداشتند و این جنگ ها سازمان دهی نشده بودند و
این روش جنگی در دوره اشکانی رایج بود و اشکانیان اولین بار با سلوکیان این جنگ را
انجام می دادند و کلمه پارتیزان از یارت گرفته شده بود.

- از بین حکومت هخامنشیان و ساسانیان، قلمرو حکومت هخامنشیان وسیع تر بودند
- در زمان داریوش هخامنشی، اسم داریوش را روی مهر پاسه نوع خطی نوشتند:

زیرا قلمرو هخامنشیان وسیع بود و در این قلمرو، اقوام مختلفی زندگی می کردند و این
اقوام با زبان و خط های گوناگونی حرف می زدند و می نوشتند و همچنین این کار، نشانه
نماد قدرت پادشاه به شمار می رفت. به عنوان مثال اسم داریوش روی مهر، به سه
خط ایلامی، پارسی، یا پهلوی نوشته شده بود.

- یکی از ابتکارات بزرگ داریوش هخامنشی این بود:
۱- تشکیل سپاه معمولی ۲- تشکیل سپاه جاویدان بود

سپاه جاویدان:
تعداد افراد سپاه جاویدان ده هزار نفر بود که به گروه های ده نفری
تقسیم می شد، به این سپاه، جاویدان یا همیشگی می گفتند، چون
هرگاه یکی از افراد این سپاه از بین می رفت یک فرد دیگر را در کنار او
بود، جای او را می گرفت و تعداد آنان کاسته نمی شد، در آن
دوره خدمت در سپاه جاویدان، بزرگ ترین آرزوی جوانان
پارسی بود.